

Lo Somentent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals Hitorrias d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dissapte 18 d' Octubre de 1902.

ANY XVII

NUM. 4.410

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. " 4-
Extranjer y Ultramar. " 8-
Anuncis, a preus convencionales

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronger agre. Es de un agradable sabor y delicat perfúm.
FARMACIA SERRA-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

CHAMPANY MIRÓ Y TARRAGÓ
DEMANEULO EN LAS PRINCIPALS BOTILLERIAS, COLMATS, CONFITERIAS, HOTELS Y RESTAURANTS

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Haventse presentat a la meua clinica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.
—Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d' un any de una escrofúla crónica. Cansat d' usar sens cap resultat quantas emulsiions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Loiziz, Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo llegítim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

APERITIU-CORROBORANT TÓNICH-FEBRÍFUGO
THE COSMOS. en C. y de C. en P. BARCELONA
Unica casa productora para la exportació a América

LOT

SE PREN ab aygua, sifon o pur: abans de menj-r com aperitiu; després com digestiu.
Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.
Los pedidos, així per Espanya com pera América, deuen dirigirse a The Cosmos Soc. en C. y de C. en P.—BARCELONA.
Agent General a Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30

LA CASA THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P., domiciliada a Barcelona, fa saber que ha adquirit lo bitllet corresponent al número 12,449 del sorteig de Nadal, de la Loteria Nacional, quin posa a disposició de tots aquells de sos clients que la honrin ab demandas durant los dias compresos entre l' 1er. d' Octubre fins al 23 de Desembre d' aquest any.
La casa The Cosmo s' obliga a entregar a sos clients en l' acte del pedido una participació formal de dit número.

POLÍTICAS

En Sag-sta, malgrat sos anys, acostuma a parlar sempre en broma.
Personas que han tingut ocasió de parlar ab ell, diuen que l' jefe del Govern, discorrent sobre las declaraciones politicas d' alguns prohoms de la politica, y sobre tot la situació política actual, ha manifestat una vegada més que ell no está aferrat al poder, però que, avuy per avuy, no hi ha més solució que la continuació del partit liberal, ja que la prematura vinduda dels conservadors seria perillosa, puig podria semblar una provocació a determinats elements, y en quant a concentracions o Governs intermitjos, entén que no pot aconsellar semblant cosa, y que quan los liberals deixin lo poder deu sustituirlos lo partit conservador, perquè tota altra solució tindria un caracter d' aventura que no se sab quins resultats podria donar y molt menos en las presents circumstancias.
No está aferrat al poder, però ni vol perdre'l ni deixar-lo y fins s' atreueix a insinuar que altres elements o farien pitjor, a part del partit conservador si vèlvi qu' ho sab fer taut malament com lo sagasti.
A pesar d' aquestas conferencias sobre lo que pensa lo senyor Sagasta alguns elements dels que defensen la concentració diuen que s' va donar un gran pas a favor d' aquesta solució política.

Sembla que, en efecte, se varen celebrar determinadas conferencias, de las quals varen sortir molt satisfets los conferenciants.
Per nosaltres que tant los uns com los altres no varen neixre pera governar un pays tant desigual com l' Estat espanyol. A una sola rassa qui sab si la governarian be, pero en tanta varietat ni 'n saben ni poden.
Altres elements son los que l' han de salvar, no 'ls coneguts fins ara, que ja sabem tots quin resultat més trist donan.

L' amor a la llengua propia
Es una ignominia abandonarla

L' amor y l' entusiasme que demostren per la nostra llengua, nos honren fora mida. Per un poble, estimar sa llengua es signe de vitalitat y de plenitut de vida intelectual. Son los pobles decadents, ensopits, amodorrats, sense cap ni centener, destinats a desaparèixer y que ells mateix accepten y fir men sa sentència de mort; son los pobles aixis, que desprecian, desjectan y abandonan sa propia llengua. Com fa notar ab molta d' agudesa y d' exactitut Mr. Luchaire dins la seva preciosa obra *Etudes sus les odieuses Pyrenéens de la region française*, sols abandonan la seva llengua los pobles vençuts si lo vencedor es d' una civilització superior; en tal cas accepten la llengua dels vencedors. Aixó 'ns ensenya ia historia de tots los sigles y d'

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO
Superiors a 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas a 13 pts.
Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors
MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

ont se vulla. De manera que 'ls catalans, valencians y balears que abandonan la seva llengua per la castellana y los rossellonesos que l'abandonan per la francesa, se donan per poble vensut y d'una civilitat inferior; neguen la seva historia, insulten la memoria dels seus majors y s'estenen aixia mateix la patent de barbaria y estupidesa, y arriba la seva beneitura a tenir per honra y gala lo que constituheix la seva ignominia. Tot aixó fa lo poble qui se dona per vensut y d'una civilitat inferior si ni es una cosa ni altre. No, ni Catalunya espanyola ni Catalunya francesa, ni las Balears ni Valencia son pobles vensuts; cap d'ells es de civilitat inferior a la dels altres pobles ab qui forman un Estat. Si s'uniren a aquells pobles, va esser perque volgueren y conservant tots los drets, franquicies, libertats y immunitats propias dels pobles lliures y sui generis y de que abans gosaven; fonch sense res d'alló que'n deien los romans *capitis diminutio*. Si aquells Estats los han negat ó violat, ó las neguen ó violen cap d'aquells drets, cap d'aquellas libertats, es estat faltant a la justicia, abusant indignament del seu poder, trepitjant la seva propia dignitat y la dels altres.

No, Catalunya espanyola y Catalunya francesa, las Balears y lo reine de Valencia no son pobles vensuts: tenen los drets propis dels pobles lliures com los altres pobles ab qui forman respectivament los Estat espanyol y francès; y, si no gosen de tots aquells drets, es per un acte d'espiliació y d'usurpació de tals Estats; no perque ells hagin deixat de tenir en tota la seva plenitut cap d'aquells drets.

No, Catalunya espanyola ni Catalunya francesa, Balears ni Valencia no son pobles d'una civilitat inferior a la dels demés pobles ab qui forman un Estat. Los fets ho demostren ab una eloqencia tan incontrastable, ab una evidència tant patent a tot ull que hi vegi, per poch que sia, que no hem de perdre temps discutint.

Si, l' historia ho diu ben clar: sols desprecien, sols abandonen la seva llengua los pobles vensuts, y no los vensuts de qualsevol mena, sino quan lo poble que los vens, es d'una civilitat superior.

Que s'hi ficin be los catalans y los mallorquins que desprecien, qu'abandonen la seva llengua, per la castellana, los quals venturosament son poquíssims; que s'hi ficin sobre tot los valencians y rossellonesos que desprecien, que abandonen la seva llengua, aquells per la castellana, aquets per la francesa, los quals desgraciadament son moltíssims; que s'hi ficin be: amb aquest despreci, amb aquest abandonament se posen a n'el mateix nivell y se fan de la mateixa categoria que 'ls pobles vensuts y de civilitat inferior; axó es, se tiren de cap dins l'abisme de l'oprobri y l'ignominia: mes gran que pot venir demunt un poble: la fusió, la disolució dins un altre poble, l'engrunament, la anulació de sí mateix.

Que 's desenganyin los valencians que 's fan grossos de desconeixer y de no parlar may la seva llengua, y tota la seva idea es de parlar la castellana, y considerin com a *summum* de la ilustració y bon tó lo posseir amb tota la seva puresa l'accent castellá; que 's desenganyin los rossellonesos, que 's fan grossos de desconeixer y de no parlar may la seva llengua nadiua, y fan respecte de la francesa lo que 'ls valencians respecte del castellá; que 's desenganyin, ab aixó no van a cap lloch mes que a la seva ignominia. A pesar de tots los seus esforços y amor y entusiasme, estemporanis y sense tó ni só pel castellá y pel francès, tant mateix no arriban ordinariament a conseguir la puresa de l'accent d'aqueixes llenguas. Per poch qu'un hi entengui, a la llengua se coneix que no son castellans ni francesos del nord, d'ont es natural lo que 'n dinhen llengua francesa. Fins y tot los castellans a Espanya y los francesos del nord a Fransa se rinen del castellá dels valencians y del francès dels rossellonesos y tenen motiu, per una part, de riuresen perque

es un castellá y un francès que, per un natural d'aqueixes llenguas, fa rialles, y siga dit aixó sense ofensa de ningú, sino com a tribut y homenatge a la veritat de las cosas.

Que 's desenganyin los valencians; que 's desenganyin los rossellonesos; per aprendre bon castellá ningú may anirà a Valencia; per aprendre bon francès, ningú may anirà a nel Rosselló. Lo que tinga dos dits de seny, per aprendre bon castellá, se 'n anirà a Castella, y per aprendre bon francès se 'n anirà mes enllá del Lotre. De manera que la seva mania rabiosa y obstinada, tot lo profit que'n poden treure, es que'larse sense llengua propia, just amb una llengua manllavada, que sempre, per be que fassen, serà lo qu'as realment manllavada. Y arribar un poble a no tenir a casa seva y haver d'anar a manllavar a casa d'altre una cosa tant indispensable com la llengua, es la darrera y la mes afrentosa de las miserias en que 's pot veurer un poble.

Y que no trega ningú per consecuencia de lo que hem dit fins aquí, que siguem enemichs de que 'ls catalans, valencians y balears sápiguen lo castellá y los rossellonesos lo francès. No 'n som enemichs de que estudiin y sápiguen aqueixes llenguas. Si en la nostra má estigués, no sols las fariem sobre aqueixes, sino moltas d'altres. ¡Que hem d'esser enemichs de que se sápiguen diferentes llenguas! De lo que som enemichs amb tot lo nostre cor, amb tota la nostra ánima, es de que 's desprecia, de que 's desjecti, de que s'abandoni la llengua propia, las concedesquen a una llengua estranya, y fassen consentir tota la ilustració en parlar aquesta y en posseir lo seu accent en tota sa puresa, com si amb aixó lo mon estigués salvat. D'aixó, d'aqueixa estupidesa, d'aqueixa monstruositat son enemichs; contra ell alsem la ven, y estem disposats a batallar, armats de cap a peus, de nit y dia, fins a la mort.

(Del *Bulletí del Diccionari de la Llengua Catalana*.)

Secció Religiosa

Parroquia de Sant Joan Baptista

Continúa la solemne Noventa que la Archicofradia Teresiana dedica a sa Patrona, la santa Doctora del Carmelo. Tots los dias, a las sis de la tarde, s'exposará a S. D. M., se resará lo sant Rosari y preces prescritas per S. S. lo Papa, seguirán los exercicis de la Novena, sermó a carrech del M. R. P. Fr. Ignasi Jordá, Provincial de la Ordre Seráfica, cant de letrillas y himnes de la Santa, y solemne Reserva.

La part musical corre a carrech de las Religiosas del Convent.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 16 y 17 d' Octubre de 1902

Naixements

Francisco Roca Miró.—Pere Cailá Balsells.

Matrimonis

Ramon Salvat Sié, ab Carme Rius Barre-ra.—Baldomero Martinez Escoda, ab Magdalena Rives Serra.

Defuncions

Maria Perlas Balsells.—Maria Bargalló Castellnou.—Sebastian Bosch Miró.—Pere Pujol Nat.—Manuel Alís Costa.

Calendari catalá

Sant d'avuy.—S. Lluch
Sant de demá.—S. Pere Alcántara
Surt lo SOL a las 6 h. y 15 m. y 's pon a las 5 h. 15 m.; surt la LLUNA a las 6 h. 15 m. y 's pon a las 7 h. 26 m.

MERCATS

Dillams de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijons, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 17 d' Octubre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispart.

Horas d' observació	Barómetro aneroid	Grav d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	754	65			Ras
15	754	56		5'6	Ras

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.		Clase	Cantid.
9	Sol 22	11	15	0.	cir	0'2
15	Sol 19		18	0.	cir	0'5

CRONICA

Lo SOMATENT se ven a Barcelona en lo kiosko "El Sol", Rambla del Centro.

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del senyor Alcalde don Joseph Casagualda y ab asistencia dels regidors senyors Huguet, Vergés, Pamies, Alimbau, Sedó, Borrell, Rovira, Roca, Bonet, Pallejá, Mayner y Navas, (ilegal) se celebrá ahir la sessió de segona convocatoria corresponent a la present setmana.

S' aprobá, l' acta de la anterior ab una observació que sobre las entradas de vi en consums feu lo senyor Sedó.

Passaren a las seccions corresponents las instancias de don Francisco G. y Vallverdú, contractista; altra del senyor Vis-President del Centro de Lectura demanant se prorrogui la subvenció de 500 pessetas que 'l Municipi concedi a aquell Centro d' ensenyansa, en l' any anterior; y altra de la Secció Artística de la mateixa societat, suplicant un premi del Exm. Ajuntament pera 'l Concurs de fotografias que projecta la nomenada secció.

Quedá retirat un dictamen de Instrucció pública que va quedar sobre la taula en la anterior sessió.

S' aprobaren los dictamens a las sollicituds de don Joseph Ferrer y Folch y don J. Blasco, pera verificar obras. Aprofitant la ocasió, lo senyor President fa observar que la secció de Foment ab lo senyor Arquitecto municipal deuria estudiar l' estat de algunas casas vellas y quelcom ruinosas, sobre tot las de la Plassa Mercadal, pera que 's fassin reparar las fatxadadas que ho necessitin, puig no fa gaires dias que de una de las de la nomenada Plassa, se despenjá un tros de llens que trenca 'l fanal de la perruqueria del senyor Gullí y sort que no fou en hora de concurrencia en dit lloch.

Lo senyor Pallejá manifestá que ja la secció de Foment havia advertit lo perill al propietari de la indicada casa.

Y ab l' aprobació de comptes de particulars y de las casas de Beneficencia s' acabá lo despaig ordinari.

Lo senyor President doná compte d' haver rebut vint bitllets de la casa del Passeig de Sunyer que 's rifa, quina entrega li han fet los mestres de casas que 'n son propietaris, per quin donatiu s' acordá donarlosli las gracias.

Lo senyor Berrell digué que fa més de tres mesos que a pesar de que 'l correu arriba a cuarts de dotze del mati, las cartas se reparteixen a las tres ó las quatre de la tarde, lo qual reporta un perjudici al comers y particulars y prega del zel de la Corporació fassi 'ls traballs convenientes pera que 's reparteixi almenys ab més promptitut.

Lo senyor President contestá que ja s' han fet algunas gestions per la Cambra de Comers pero sense cap resultat.

Lo senyor Mayner digué que, en efecte, la Cambra de Comers havia fet gestions sobre aquest assumto pero que la Direcció de ferrocarrils ni s' ha pres la molestia de contestar. Insistí lo senyor Borrell en que 's fassin

novas gestions a diferentes esferas, allí hont convinga, pera evitar que la correspondencia 's rebí tant a deshora, a lo que 'l senyor Casagualda contestá que 'a procurarian complaure los justos desitjos del senyor Borrell.

Lo senyor Vergés feu també un de la paraula pera lamentarse de que las sessions s' hajin de fer de segona convocatoria, perque aixó fa que 's diga que 'ls que hi assisteixen sempre s' aprofitan de las ausencias dels que no hi van tot sovint.

Contestá lo senyor President que, los que no hi assisteixen es perque ó no poden ó no volen y que sols hi ha un medi pera obligarlos quin es lo de las multas que la ley determina, pero que aquest es violent y sols lo posará en práctica després de fer la probatura de advertirlos que si en lo successiu no hi assisteixen sens escusar fundadament 'sá falta de asistencia.

Lo senyor Mayner proposá, y 's prengué en consideració, que l' Ajuntament gestioni del govern la creació en aquesta ciutat de una Escola Agrícola práctica.

Y no haventhi altres assumtos de que tractar s' aixecá la sessió.

Ahir quedaren instaladas en la plassa Mercadal unas cuantas barracas de frayres, quias son los unichs que d' alguns anys a n' aquesta part nos recordan las avans esplendorosas firas de Santa Teresa, las que celebra anyalment aquesta ciutat en aquest mes.

Ahir bufá un ventet fresch indicador de la crua estació del any que s' acosta.

S' han posat a la venta dos hermosas colleccions de postals, ab reproduccions de cuadros del malhaurat pintor reusenche en Joseph Llovera.

Ab duas colleccions constan de dos postals magistralment tiradas per l' acreditada casa Pujadas de Barcelona, y 's venen al preu de sis rals en lo kiosko de nostre bon amich en Pau Balart.

Als solts que referents al senyor Ruiz y Porta publican nostres confreres *La Cruz* y *El Diario del Comercio*, abdos de Tarragona, debem contestar que "companys de causa de Lo SOMATENT, ho poden serho totas las personas honradas qu' estimin a Catalunya y per reivindicar sos drets treballin, condicions qu' hem tingut ocasió d' apreciar en nostre amich y company senyor Ruiz y Porta, de qui solzaments per movils *politichs* se 'n pot dubtar.

Al "Patronat Obrer de Sant Joseph", diumenge vinent a las 3 de la tarde 's farà funció, posantse en escena la comedia en 3 actes "Lo Joan de la calma" y la pessa en un acte titulada "La Fantasma de Sant Telm".

Agrahim lo convit que se 'ns fa pera assistir a la anunciada funció.

En la nit del vinent dissapte debutará en lo Teatro Fortuny la companyia de sarsuela cómica que dirigeix don Joseph Talavera, y de la que forman part bon nombre d' artistas ventatjosament coneguts de nostre públich.

S' obre un abono de 16 únicas funcions, divididas en dos series.

Per los dependents del resguart de Consums va ser decomisat ahir un barril d' oli llinós que 'n contenia 178 kilos.

Se troba vacant la escola de noyas de Vendrell, per haver acabat ab lo desempenyo de la mateixa la profesora donya Lluís Bagües Masden.

S' ha prorrogat fins al dia 20 d' aquest mes lo plasso pera redimirse a metálich del servey militar actiu.

Sabem que han quedat acabadas las instancias que a la Santa Seu y al govern de S. M. va a aixecar lo Cabildo Catedral de Ta-

regona en pública de la no tractació d'aquest Arquebisbat.

S'ha possessionat en propietat d'una de les escoles de Falset la mestra donya Cecília Coma y Coll.

Es molt probable que dintre aquesta mateixa setmana s'obri lo pago dels habers corresponents al finit mes de Setembre als mestres d'aquesta provincia.

També, encara que sens assegurarho, podem adelantar la noticia de que s'farán efectivas dintre pochos dias las atencions de jubilats y pensionistas.

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 974'58.

EL ALBA

La Junta de Govern d'aquesta societat, en reunió celebrada lo dia 16 del actual y á petició de varis socis, han acordat admetre sens satisfes dret d'entrada, fins al 31 del proper Octubre, á cuants desitjin ingressar com á socis de número.

Reus 17 de Setembre de 1902.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Jaume Coll.

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha traslladat son despatx á la Rambla de Sant Joan, número 30-3er.

TARRAGONA

Interesa molt

sapigner que á la ciutat de Barcelona y carrer de la Diputació núm. 435, sucursal de A. Salvati Costanzi se fan verídics miracles en los malalts de mals venéreos en general y especialment sífilítics encara que siga la dolencia hereditaria.

Pera més detalls lleigeixis en 4.ª plana "Milagrosos confites ó Inyecció anti-venérea y Roob anti-sífilítics COSTANZI."

La Palma

A petició de varis socis la Junta de Govern d'aquesta Societat acordá en sessió 24 mes passat, prorrogar lo plasso fins al 31 corrent, sens satisfes dret d'entrada á tots los que desitjin ingressar com á socis de número de la mateixa.

Reus 1er. Octubre 1902.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de torn, Eudalt Casas.

Un dels aconteixements mes notables d'aquets temps, es l'invent del "Procediment Indi" del apotecari Pascual, exquisit producte que toona ls cabells blancs del color que s'han tingut á la juventut, sens que perjrdiqui en lo mes mínim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y á las principals Perfumerias y Perruqueras.

Diposit general: J. Uriach y C.ª BARCELONA

DEL ESTRANJER

La pelegrinació espanyola Marsella 16.

A las onze del mati ha arribat á n'aquesta ciutat lo tren especial que conduhia als pelegrins espanyols.

Fins aquí l'viatge ha transcorregut sense novetat.

Passan de vuytcena los pelegrins espanyols que van á Roma per agenollarse devant del Sant Pare.

Entre ls expedicionaris regna molta animació, convertint lo larch viatge en una excursió deliciosa.

Vaga general

Paris 17.

En molts districtes miners s'ha proclamat la vaga general fins que las Cambras votin la ley de retiros.

La vaga de Pensylvania

Telegrafian de Nova-York que ls presidents dels sindicats obrers han marxat á Washing-

ton y anirán á Casa Blanca para conferenciar ab lo president Roosevelt.

S'espera que l' resultat de la conferencia será l' arreglo de la vaga de Pensylvania.

Del Marroch

Un telegrama de Tànger anuncia para el dia 20 la sortida del sultá cap a Rabat y Marrakesh.

Lo sultá ha prohibiu que l' acompañin los agregats á las misiones extranjeras.

Tant sols permetrá la companyia de monsieur Vernon, metge inglés.

Secció comercial

Mohiment del port de Tarragona

Entradas de avans d'ahir

De Barcelona en 6 hs., v. "Anselmo", ab transit, consignat als senyors fills de B. López.

Despatzadas

Pera Bilbao y esc. v. "Anselmo", ab efectes.

Pera Civitavechia ber. gol. italiá "Adalia", ab lastre.

Pera Barcelona pol. gol. "Joven Antonio", ab transit.

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir.

Table with 2 columns: Location and Price. Includes Interior 73'72, Colonial 66'25, Orenses 30'75, Norts 61'15, Alicants 94'45, Vitalici V. Id. 3 p. Orense 50'25, Exterior 73'60, Paris 31'20, Londres 33'.

PARIS MADRID

Exterior Interior 73'60

GIROS

Paris 31'20 Londres 33'

TELEGRAMA DE PARIS

Table with 2 columns: Location and Price. Includes Exterior 87'84, Portugués 32'25, Rio Tinto 1113', Norts 221'.

Alicants 353' Se reben ordres para operaciones de Bolsa

Compra y venta al contat de tota clase de valores cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d'ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Table with 4 columns: Location, Ops., Diner, Paper. Includes Londres 90 dlf, Paris 90 dlv, Marsella 90 dlf, Perpignan 90 dlf, Hamburgo 90 dlf.

Cambi anterior de Valors locals Diner. Paper. Oper.

Table with 4 columns: Location, Diner, Paper, Oper. Includes Gas Rensense 625, Industrial Farinera 675, Banc de Reus de Descomptes y Prestams 750, Manufacturera de Coton 125, C. Rensense de Transvias 30, C.ª Rensense de Transvias privilegiadas 5 per 100 500, Electra Rensense, Manicomí de Reus.

J. MARSANS ROB Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Agna, 19.

Cotissació á Barcelona á las 16 d'ahir

Table with 2 columns: Location and Price. Includes Interior 73'70, Amortissable 5 p 94'75, Colonial 65'87, Mercantil MADRID, Norts 61'10, Alicants 98'10, Orenses 30'80, Obs. Fransa 2 1/4 58'62, Id. Almansa 5 0/0 104'25, Id. Id. ayg Alicants 353'.

Descompte de cupons.—Anticipo per titols. Compra y venta al contat y á plasso de tota classe de valors espanyols ó extrangers.—Comprobació y gestió de son cobro cas de sortir premiats dels titols amortissables favorecut en los sorteixos ab primerer.—Subscripció á totas las emisiones é informes sobre la oportunitat y conveniencia de suscriures.—Contas corrents ab interés.—Compra de monedas d'or y bitllets detots los paisos.—Giros sobre las principals plassas.—Operacions de Bolsa.

ANUNCIS PARTICULARS

AVIS

La duenya de l' antiga y acreditada fonda d' Isidro, té lo gust d' oferir á sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, á més de cotxes para l' servey á las estacions y á domicili, luxosos y cómodos landaus faetons, carretelas y berlinas para casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.

També lloga lleugeras y cómodas tartanas para viatjes als pobles circovehins y als muntanyes.

RIPOLL GERMANAS

REUS, Carrer Llovera 29.

En aquest establiment hi ha un gran y variat assortit de coronas funebres, medallons, rams y flors artificials y altres objectes propis para cementirs, se recomponen ademés los que están malmesos.

També hi ha abundant assortit de plantas y altres objectes para adorno de salons.

CLÍNICA DENTAL

de Don Fulgenci Agustí Aleu

Cirurgá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex-deixeble del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.

Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions sens dolor. Orificacions, empastes y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y emplen de tots los anaterichs avuy coneguts

Reb á Reus tots los dilluns y divendres de 9 mati á 5 de la tarde. A Tarragona tots los demés dias.

Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.—REUS

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

CLÍNICA DE MASSATJE

DE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIA

Carrer Oset núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presó.—REUS

Ab lo massatje manual y vibratori s'obtenen rápidas y orpendents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (lminat), Luxacions, Fracturas, Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerismé, Jáqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciática, Corea (ball de San Vito), Ataxia locomotrin, Tremolor en las mans dels escribents, etc.

Generals.—Anemias, Clorosis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astriccions de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

GRAN RIFA NAVAL

Autorisada per R. O. de 11 Abril 1902

Se sortejará á Madrid lo dia 31 d' Octubre de 1902 en unió de la Loteria Nacional de la mateixa fetxa.

Constará de 32 000 bitllets al preu de 50 pessetas cada un dividits en décims á 5 pessetas. Los premis y reintegros serán en número de 3548 y lo pago dels mateixos se farà sense cap descompte.

Premi Major 126.550 pessetas. La Administració de Loterias d' aquesta Ciutat ven diits bitllets.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baixa advocació de Ntra. Sra. de Montserrat, la direcció literaria de la senyoreta Maria Fabra y la espirital del Rvd. don Enrich Prats, Pbre.

En aquest acreditat establiment quedan, desde lo 1er. de Setembre, obertas las clases de 1ra. ensenyansa y la especial de párvuls.

Ademés hi haurá classe de labors, francés, solfeig y piano, dibuix y pintura y corte.

S'admeten alumnas internas, mitj pensionistas y recomenadas.

Carrer de la Presó, número 22

TELEGRAMAS

Madrid 17.

Lo rey de Portugal

Lo rey Carles de Portugal viatja ab lo titl de comte de Barcelona.

Quan passi per Madrid á son retorn d' Inglaterra se celebrarán varias festas en obsequi d' aqueix sobirà.

Fou poca cosa

Los oficials del Cuerpo Militar han confirmat que no ha tingut cap importancia l' accident succedit á Palau al general Cerero.

Cumpliments

Per la tarde ha estat á Palau l' embaixador de Fransa, para cumplimentar á la familia real.

També ha estat á Palau la comissió del Sindicat dels franchs.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO FORTUNY

Companyia de Zarzuela Cómica

dirigida per

DON JOSEPH TALAVERA

16 únicas funciones.—Debut lo dissapte 25 del actual.—Estrenos: "El sombrero de plumas", "El olivar", "¿Quo vadi?", "Juicio oral", "Enseñanza libre", "Los nenes", "La Soléa", "La Golfemia", "La Mazorca roja", "Abanicos y panderetas", "Cavalleria Chulpana", "Gazpacho andaluz". Molts obras serán presentadas ab lo mateix decorat y atresso del "Teatro Pignatelli" de Zaragoza.

Llista del personal per ordre alfabetich

Actrius: Alcacer Pepita, Canceleda Pura, Espejo Joana, Monti Dolors, Prado Martina, Rovira Clotilde, Ruiz Asunción, Salvador Consuelo.—Actors: Angeles Joseph, Corvelles Anton, Lia Miquel, Olivares Joseph, Salvador Enrich, Sanchez Cristobal, Talavera Joseph, Vallina Gaspar.—Mestre Concertador, Joseph Espeita.—Mestre de coros, Pau Luna.—Apuntadors, J. Escorihueta y Francisco Alfonso.—24 coristas de diferent sexe.—27 profesores d' orquesta.—Arxiu, Societat d' Autors.—Sastreteria, Isabel Polo.—Pintor escenógrafo, Mateu Gimeno.—Guardaroba, Anton Viliella.—Peluquer, Rosendo Gullif.—Gasisista, M. Gavarró.—Maquinistas, Pere Xifré y Marian Marco.

Preus per serie de 8 funciones

Proscenios de platea ab 4 entradas 88 pessetas.—Palcos de idem ab 4 idem 68 idem.—Silló de idem ab entrada 10 idem.—Proscenios de primer pis ab 4 entradas 80 idem.—Palcos de primer pis ab 4 idem 60.—Butaca de primer pis ab entrada 9 pessetas.—Proscenios de segon pis ab quatre entradas 56 idem.—Palcos de segon pis ab 4 idem 34 idem.—Lluneta de segon pis ab entrada 8 idem.—Entrada á localitat 5 idem.

Preus diaris

Palcos plateas sense entrada, despatx 11 pessetas, contaduria 12.—Palcos primer pis sense entrada 9 d. y 10 c.—Palcos segon pis sense entrada 4 d. y 450 c.—Silló de platea ab entrada 2 d. y 25 c.—Butaca de primer pis ab entrada 1'75 d. 2 c.—Lluneta de segon pis ab entrada 1'25 d. y 150 c.—Entrada á localitat 75 céntims.—Entrada al paradís 50 idem.

L' impost del timbre á carrech del públich.

IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS
NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Surtida Correu	4'53 matí	arribada	8'34 matí
Exprés	7'05 " "	" "	9'14 " "
Mixto	8'41 " "	" "	1'03 trde
Merc.	12'07 " "	" "	8'02 nit.
Correu	2'14 trde.	" "	5'24 trde
Mixto	7'14 " "	" "	10'19 nit.

De Barcelona a Reus

Surtida Merc.	5'15 matí	arribada	8'06 trde
Mixto	6'01 " "	" "	11'30 matí
Correu	9'47 " "	" "	1'05 trde
Omb.	12'35 " "	" "	5'32 " "
Mixto	2'26 trde.	" "	7'11 " "
Exprés	7'26 " "	" "	9'38 nit.

De Reus a Saragossa

Surtida Correu	1'35 trde.	arribada	8'35 nit.
Mixto	7'57 " "	" "	6'30 matí
Exprés	9'44 " "	" "	3'01 " "
Merc.	3'36 trde.	" "	11'54 nit.
"	5'32 matí	" "	8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

De Saragossa a Reus

Surtida Exprés	1'50 matí	arribada	6'59 matí
Correu	7'— " "	" "	2'06 trde
Mixto	10'05 nit	" "	8'11 matí
Merc.	0'38 matí	" "	11'27 " "
"	6'59 trde	" "	10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus a Lleyda

Surtida Correu	8'29 matí	arribada	11'35 matí
Mixto	6'05 trde.	" "	9'57 nit
Merc.	1'45 " "	" "	" "

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vimbodí.

De Lleyda a Reus

Surtida Mixto	5'28 matí	arribada	9'29 matí.
Correu	4'05 trde.	" "	7'09 trde.
Merc.	" " " "	" "	1'39 " "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus a Tarragona

Surtida Mixto	8'16 matí	arribada	8'45 matí.
"	9'44 " "	" "	10'18 " "
Merc.	2'30 trde.	" "	3'05 trde.
Correu	7'17 " "	" "	7'48 " "

De Tarragona a Reus

Surtida Correu	7'45 matí	arribada	8'15 matí.
Merc.	12'22 trde.	" "	1'— trde.
Mixto	5'08 " "	" "	5'46 " "
"	8'— nit	" "	8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trens que rogeix desde 1 dia 29 Setembre de 1902.

Sortidas de Reus: al matí 4'10.—10.—A la tarde a las 2'47.—4'15.

Sortidas de Salou: al matí a las 4'56.—11'04. A la tarde a las 5'32 y 7'40.

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats mèdicas, després d'una llarga experiència, s'han convensut y certíficat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, flux blanc de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, càlculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 días los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondeas, no hi ha medicament més milagrós que ls CONFITS ó Injeccions Costanzi.

També certífican que pera curar qualsevol enfermetat Sifilítica ó herpética, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sífilis y herpes, sino que extren los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fàcils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets específichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos y per als qui no vulgan usar injeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas mèdicas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres a las 12.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE OCTUBRE DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo 21 de Octubre directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y ràpid vapor francés

ALGERIE

Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

TALLER DE CAMISERIA DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras pera camisas, paraigüas, sombrillas, castons, petacas, ciguarreras, carteras, tergeters, moneders, boquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan a mida camisas, calsetets, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH ARRABAL BAIXA DE JESUS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templets, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectòrichs y escultòrichs pera iglesias, etc. Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.

PREUS REDUHITS

ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS

de grans rendiments pera tota classe de industrias, del sistema mes perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així, donchs, puch ab tota seguretat oferir a mos clients y al públich en general, la absoluta garantia de mos Electro-Motors y Dinamos.

TRULLÁS.-BARCELONA

Máquina de corrent alternativa pera la utilizació d' energia a gran distancia. Instalació completa de centrals. Iluminació en poblacions.

ASCENSORS Y MONTACARGAS

GRAN ECCNOMIA EN PREUS

Per catalachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Farragona Andreu Caizal.—REUS.

LAGRESHAM

COMPANIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipòsit exigit per las Lleys fiscals vigen's com garantia per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA. Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell. A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa

de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA. A Reus: dirijirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

FOTOGRAFOS Y AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA

La casa Martra acaba de rebre un nombrós sortit dels ultims adelantos en material fotogràfich. Paper Bromidry ab lo que s'obtenen las mellors probas artísticas, tant en brillantés com en mate. Máquinas y accessoris desde 12 pessetas per amunt. Productes garantits per ensajarlos la casa abans d'esser posats en venda. Ademés hi ha un gran surtit en Máquinas, Cartulinas, Disfumadors, Linternas, Prempsas, Cubetas, Tripodes y de tot lo de més concernient al ram fotogràfich. Placas Westendop & Wehner y Lumiere de totas midas. Revelador Martra ab lo cual s'obtenen las negativas ab una claretat de detall admirable per ser sempre de rescén preparació. Viratje fixador Martra; no s'altera per més temps que tinga y es un dels millors per tots los papers al citrat de plata. També s'preparan bany de viratje ó revelador a gust del senyors aficionats, siga per la classe de papers ó placas que vulguin. Laboratori per aficionats provehit de tots los adelantos y a disposició dels clients de la casa sense cobrar cap classe de retribució.

No compreu sense abans visitar la casa

MARTRA

GALANAS, 6, DROGUERIA, REUS.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA DE D. ANTON BARDOY

HABITACIONES Y SERVEYS INMILLORABLES. CARRER DE EN MEDIO, CASTELLÓ DE LA PLANA.

PERA VIURER BE

estar sempre de bon humor y pera precaveres de tota classe de enfermetat y infecció, es precis fer constant us del Elixir Verdi.—No s'coneix cap cas de persona que fent un us moderat, pero constant d'aquest milagrós elixir, haig capgut malalt del estómach ó de febre. Las personas sanas deuen pendre para no caurer malaltas; las que están malaltas, las endebles, malhumoradas deuen pendre para posarse bonas.

Deu mil certíficats de metjes y malalts atestiguan d'una manera clara, terminant, lluminosa, lo infalible qu' es en molts cassos, y lo indiscutiblement bo qu' es sempre l'Elixir Verdi, es un tònich analéptich; es a dir que reanima y enforteix. A Inglaterra, Alemania, Bélgica, Dinamarca y altres paissos las familias estant constantment provistas del milagrós elixir para son continu us, y a aixó tal vegada es degut que aquellas rasses siguin mes desenvolupadas, mes fortes y vigorosas que altres en Espanya mateix, provincias que mes us fan d'aquest precioso elixir, senyalan menos enfermetats y indican en los noys major forsa y vigor. L'Elixir Verdi se troba de venta en totas las farmacias a dos pessetas frasco.